

MENSA GYMNAZIUM, o.p.s.
TEMATICKÉ PLÁNY

TEMATICKÝ PLÁN (ŠR 2018/2019)

PŘEDMĚT	Zeměpis
TŘÍDA	prima
VYUČUJÍCÍ	Mgr. Martin Kulhánek
ČASOVÁ DOTACE	64 VH
UČEBNICE (UČEB. MATERIÁLY) - ZÁKLADNÍ	Zeměpis 6, nakl. Fraus Školní atlas světa, Kartografie Praha Školní atlas dnešního světa, NČGS
POZN. (UČEBNÍ MATERIÁLY DOPLŇKOVÉ aj.)	Zeměpis 6, pracovní sešit, nakl. Fraus

MENSA GYMNÁZIUM, o.p.s.

TEMATICKÉ PLÁNY

Tematický celek	Výstupy	Učivo	Metody Aktivity	Mezioborové vztahy
PRIMA	žák:			
Země jako vesmírné těleso	<p>Popíše vznik vesmíru a Sluneční soustavy. Rozliší hlavní kategorie těles sluneční soustavy, porovná planety vnější a vnitřní co do stavby, velikosti a vzdálenosti. Používá terminologii a poznatky planetologie.</p> <p>Určí polohu místa na Zemi zeměpisnými souřadnicemi.</p>	<p>Teorie velkého třesku, elementární planetologie, Keplerovy zákony. Tělesa sluneční soustavy - Měsíc, satelity, planetky, komety, meteority.</p> <p>Pohyby Země a jejich důsledky, tvar Země, zeměpisné souřadnice, časová pásma.</p>	<p>Práce se zeměpisnými atlasy, mapou hvězdné oblohy, zemským globem, modely sluneční soustavy a stavby Země, buzolou</p> <p>Exkurze - planetárium</p>	<p>Fy, Dě - astronomie, vývoj názorů a kalendáře Bi - střídání ročních období Ma - jednotky délky, času, Ma - úhly, souřadnice, poloměr, průměr, výpočty na kouli Fy - slapové jevy</p>
Základy geografické kartografie a topografie	<p>Používá atlasy, topografické mapy (zejména turistické a autoatlas) a mapy s tematickým obsahem.</p> <p>Pracuje s elektronickými mapami dostupnými na www. Využívá jejich doplňkové aparátu (legenda, zoom, rejstřík atp.).</p> <p>Určí základní kartografická zobrazení, dbá zkraslení vyplývající z jejich použití - u map, snímků DPZ a ortofotomap.</p> <p>Převádí vzdálenosti podle měřítka. Čte obecně geografické a topografické mapy s použitím znalostí metod zobrazování polohopisu, výškopisu a popisu.</p>	<p>Mapa. Měřítka mapy.</p> <p>Kartografická zobrazení. Druhy map podle měřítek, obsahu, počtu mapových listů, hodnověrnosti. Zobrazovací metody polohopisu, výškopisu a popisu, konstrukční prvky map. Generalizace na mapách, mentální mapa.</p>	<p>Práce s mapami (topografické, tematické - katastrální), leteckými a družicovými snímky, různými typy atlasů</p> <p>Zhotovení vlastní mapy (náčrtek, schéma, nákres)</p>	<p>Ma - délkové jednotky, měřítka, nadmořská výška Čj - glóbus (skloňování), popis (názvosloví) IVT - mapové editory, www aplikace (GoogleEarth) Vv - kompozice mapy Dě - tematické mapy</p>
Přírodní obraz Země	<p>Porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí.</p>	<p>Geosféry, složky fyzikogeografické sféry a jejich rozložení na zemi.</p>		<p>Bi - ekologie</p>
Litosféra	<p>Porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér. Objasní vliv jednotlivých zemských sfér na vznik a trvání života. Terminologicky správně popíše jednotlivé sféry a diskontinuity vnitřního složení Země. Popíše princip tvorby zemského magnetismu, vyjmenuje jeho důsledky.</p>	<p>Seismický model Země, geomagnetismus. Složení Země. Desková tektonika, konvergentní (subdukce) a divergentní rozhraní.</p>		<p>Bi - , stavba a složení Země, geologie - pohyb kontinentů v čase</p>

MENSA GYMNÁZIUM, o.p.s. TEMATICKÉ PLÁNY

<p>Vulkanismus a zemětřesení</p>	<p>Se znalostí mechanismu deskové tektoniky lokalizuje a vysvětlí jevy na rozhraní litosférických desek. Uplatňuje principy deskové tektoniky při vysvětlení zemětřesení a vulkanismu. Rozpozná a správně pojmenuje tvary vulkanického reliéfu. Lokalizuje nejvýraznější vulkanické jevy světa.</p> <p>Popíše a načrtne mechanismus vrásnění, zlomové činnosti.</p> <p>Vyvodí důsledky přírodních katastrof (zemětřesení, tsunami, exploze vulkánů) pro život lidí. Zvládá způsoby chování při těchto katastrofách.</p>	<p>Vulkanismus a plutonismus. Zemětřesení a tsunami. Richterova stupnice. Tvary oceánského dna. Mechanismy orogeneze. Vrásnění, zlomová činnost, sopečná pohoří.</p>		
<p>Atmosféra</p>	<p>Objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů. Popíše procesy v atmosféře tak, aby mohl vysvětlit jevy každodenního počasí. Používá meteorologickou terminologii předpovědi počasí. Interpretuje synoptickou situaci podle synoptické mapy. Rozlišuje úroveň makroklima-mezoklima-místní klima-mikroklima. Uvede příčiny a důsledky globálního oteplování, mechanismus teplotních inverzí a vznik kyselých dešťů.</p> <p>Vymezí podle charakteristik uváděných v klimatodiagramech základní klimatické pásy na zemi a jejich genezi podle Aloisova. Objasní velký a malý oběh vody.</p>	<p>Meteorologické prvky a jevy, globální cirkulace, atmosférické fronty.</p> <p>Složení atmosféry, ozónová vrstva. Znečištění ovzduší, teplotní inverze, kouřové vlečky lokálních zdrojů. Globální oteplování. Klimadiagram. Alisovova klimatická klasifikace.</p>	<p>Vlastní experiment - měření teploty - znázornění grafem</p>	<p>Fy - jednotky, vertikální stavba atmosféry, teplota, tlak. Che - složení atmosféry. ZSV - vliv člověka na znečištění ovzduší.</p>
<p>Hydrosféra</p>	<p>Lokalizuje hlavní oceánské proudy, jmenuje příčiny znečištění oceánů a jejich význam pro život lidí.</p> <p>Přiřadí jezera ke genetickému typu. Popíše mechanismus působení řek jako geomorfologického činitele a jejich roli v horninovém i hydrologickém cyklu.</p> <p>Zhodnotí jednotlivé typy</p>	<p>Světový oceán, chemické a fyzikální vlastnosti mořské vody, znečištění světového oceánu, vzestup hladiny světovým oteplováním. Dopravní a ekonomický význam oceánu. El Niño.</p> <p>Geneze jezer a jejich funkce v krajině, rybníky. Řeky, znečištění řek, odpadní</p>	<p>Možnost exkurze do ČHMÚ</p>	<p>Fy, Che - vlastnosti vody, mořské vody. Bi - malý a velký oběh vody</p>

MENSA GYMNÁZIUM, o.p.s. TEMATICKÉ PLÁNY

	<p>antropogenních zásahů do říčního koryta a jejich funkci v krajině a ve vodním hospodářství.</p> <p>Rozlišuje podzemní prosté a minerální vody.</p>	<p>vody, regulace řek, revitalizace říčních toků. Přehrad, jezy, zdymadla, regulace a revitalizace vodních toků.</p> <p>Hydrogeologická klasifikace pramenů, podzemní vody prosté a minerální. Zásobování obyvatelstva pitnou vodou.</p>	
Pedosféra	<p>Rozliší hlavní půdní typy a půdní druhy. Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy. Rozliší půdní profily příslušných půdních typů, stanoví rizika ohrožení půd - eroze a degradace.</p>	<p>Půdní druhy a typy, pedogeneze, změna půdního profilu s nadmořskou výškou a zem. šířkou. Ohrožení půdy - eroze a degradace půd.</p>	<p>Bi - půdy ZSV - hospodaření s půdou</p>
Biosféra	<p>Rozliší hlavní biomy světa. Vysvětlí vzájemnou závislost klimatu a biotické složky, vlivy klimatu na hydrosféru a odtokové režimy řek.</p>	<p>Tropické deštné lesy - biom, půda, zmenšování rozlohy vlivem zemědělství.</p> <p>Savany Pouště Mediterránní vegetace Lesy mírného pásu, mimotropické stepi Kras - azonální ekosystém - vzájemná interakce všech složek ekosystému. Velehorská vegetace - glaciální reliéf, výšková stupňovitost. Tajga - periglaciální reliéf Polární oblasti</p>	<p>Bi - fauna a flóra jednotlivých biomů</p>
Krajinná ekologie	<p>Používá a rozlišuje termíny ekosystém, krajina, biom, biocenóza, společenstvo, populace. Popisuje vzájemné vazby v toku látek a energií mezi biotickým a abiotickým prostředím. Posoudí činnost člověka na krajinu.</p>	<p>Základní pojmy ekologie a krajinné ekologie.</p> <p>Právní zajištění ochrany životního prostředí. Mozaikovitá struktura krajiny, významný krajinný prvek, územní systém ekologické stability. Zdroje poškozování životního prostředí, limity využití krajiny.</p>	<p>Bi - ekologie ZSV - právní normy; vliv člověka na ŽP</p>
Obyvatelstvo světa	<p>Rozliší přírodní faktory příznivé a nepříznivé pro osídlení. Lokalizuje na mapách vhodné oblasti pro vyšší koncentraci obyvatelstva.</p> <p>Graficky znázorní vývoj počtu lidstva, kvalifikovaně vysloví prognózu vývoje počtu obyvatel do budoucna. Analyzuje demografická data. Porovná demografické charakteristiky různých skupin obyvatelstva na Zemi. Z demografických ukazatelů určuje fázi demografické</p>	<p>Hustota zalidnění Struktura obyvatelstva v různých částech světa. Reprodukční chování obyvatelstva a jeho vyjádření pomocí základních demografických dat - ukazatele, hrubé míry a indexy. Klasifikace demografického chování skupin obyvatelstva - zobrazení věkovými pyramidami. Demografická revoluce, její fáze, odlišnost průběhu v různých částech světa, nerovnoměrnost jejího průběhu.</p>	<p>Dě - populační růst, demografická revoluce, urbanizace Ma - statistické ukazatele, rozbor grafů, kartogramů, hustota zalidnění Bi - rasy, etnika Čj - jazykové rodiny ZSV - světová náboženství</p>

MENSA GYMNÁZIUM, o.p.s. TEMATICKÉ PLÁNY

	<p>revoluce u různých skupin obyvatelstva Země. Rozliší a pojmenuje hlavní rasové, jazykové a náboženské skupiny obyvatelstva. Zařazuje významné světové a evropské jazyky do jazykových rodin. Rozlišuje náboženství na monoteistická a polyteistická. Vymezí směry jejich šíření a oblasti jejich rozšíření. Uvede základní prvky příznačné pro jejich vyznače. Objasní příčiny rozdílného vývoje sídelní sítě i vnitřní struktury sídel v různých částech světa, dokáže zobecnit jejich základní charakteristiky.</p>	<p>Hlavní rasové skupiny, míšenci. Vymezení národů, etnik, etnických skupin a nářečí. Jazyky, jazykové rodiny a skupiny. Nejrozšířenější jazyky světa. Systémy písma - problémy s překladem a přepisem geografických názvů. Náboženské systémy, jejich klasifikace oblasti vlivu. Proces urbanizace, suburbanizace, deurbanizace, další urbanizační procesy, nejdůležitější teoretické modely sídelní sítě (Christallerova teorie).</p>	
<p>Světové hospodářství - zemědělství, průmysl, doprava, služby</p>	<p>Rozlišuje rozdílné faktory ovlivňující vývoj světového hospodářství v minulosti a v současnosti, proměny ve struktuře.</p> <p>Identifikuje základní kvalitativní a kvantitativní rozdíly mezi jádrem a periferií. S pomocí map a dalších datových zdrojů určí nejdůležitější jádrové a periferní oblasti současnosti.</p> <p>Rozlišuje jednotlivé typy zemědělství. Dokáže vysvětlit tzv. bludný kruh podvýživy.</p> <p>Objasní sektorovou a odvětvovou strukturu hospodářství.</p> <p>Lokalizuje nejdůležitější surovinové oblasti světa. Kvalifikovaně předpovídá možnosti využití energetických zdrojů do budoucna a nutné změny ve struktuře využívání.</p>	<p>Charakteristika historického vývoje světového hospodářství, základní tendence vývoje.</p> <p>Struktura hospodářství, rozdíly mezi jednotlivými makroregiony. Jádru a periferie. Světová spotřeba potravin, typy zemědělství v různých částech světa, problém hladu a podvýživy. Lokalizační faktory průmyslu. Nejdůležitější průmyslové oblasti světa, jejich charakteristika, struktura průmyslové výroby, rozdíly v podílu jednotlivých průmyslových odvětví v různých částech světa. Nejdůležitější surovinové a energetické zdroje současného světa, oblasti jejich těžby, možnosti využití. Obnovitelné zdroje - různé podoby, možnosti využití v různých částech světa, ekonomické klady i zápory využívání obnovitelných zdrojů.</p>	<p>Dě, ZSV - hospodářské dějiny - vývoj zemědělství, průmyslová revoluce, ekonomické teorie Bi, Che - obnovitelné, neobnovitelné zdroje a jejich využití Fy - elektrárny</p>